

Competentiegericht onderwijs

Pedagogie of economie ?

Nico Hirtt, 2023

Constructivistische pedagogiën

Competentiegericht onderwijs

Sociaal-economische evoluties

I.

Pedagogische en epistemologische kritiek

Definitie

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een hulpmiddel dat de cursist moet gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin leerlingen worden geconfronteerd met nieuwe en motiverende situaties die hen ertoe brengen om te communiceren, om de informatie te zoeken en te verwerken die ze nodig hebben, om er adequaat mee om te gaan, en haar betekenis te geven. »

Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

Kennis = instrument...

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een **hulpmiddel** dat de cursist moet **gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen**. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin leerlingen worden geconfronteerd met nieuwe en motiverende situaties die hen ertoe brengen om te communiceren, om de informatie te zoeken en te verwerken die ze nodig hebben, om er **adequaats mee om te gaan**, en haar betekenis te geven. »

Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

...zonder conceptuele waarde

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een hulpmiddel dat de cursist moet gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin leerlingen worden geconfronteerd met nieuwe en motiverende situaties die hen ertoe brengen om te communiceren, om de informatie te zoeken en te verwerken die ze nodig hebben, om er adequaat mee om te gaan, en haar betekenis te geven. »

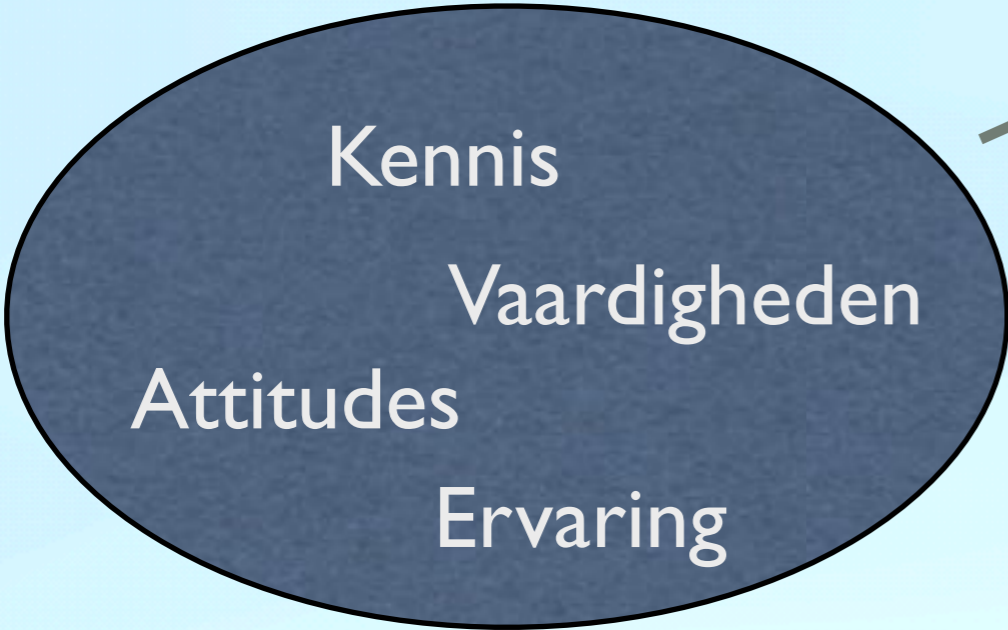
Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

...vluchtig, snel beschikbaar,

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een hulpmiddel dat de cursist moet gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin leerlingen worden geconfronteerd met **nieuwe en motiverende situaties** die hen ertoe brengen om te communiceren, om de **informatie te zoeken en te verwerken** die ze nodig hebben, om er adequaat mee om te gaan, en haar betekenis te geven. »

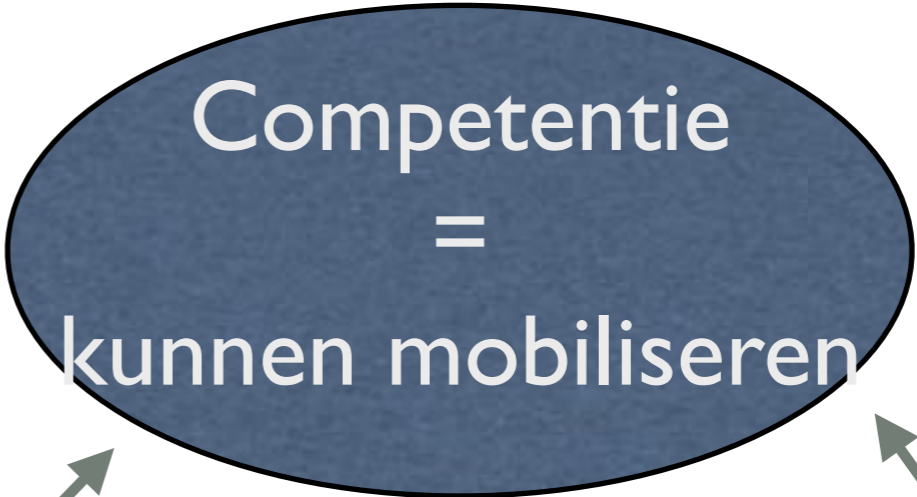
Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

Competentie =

Taak

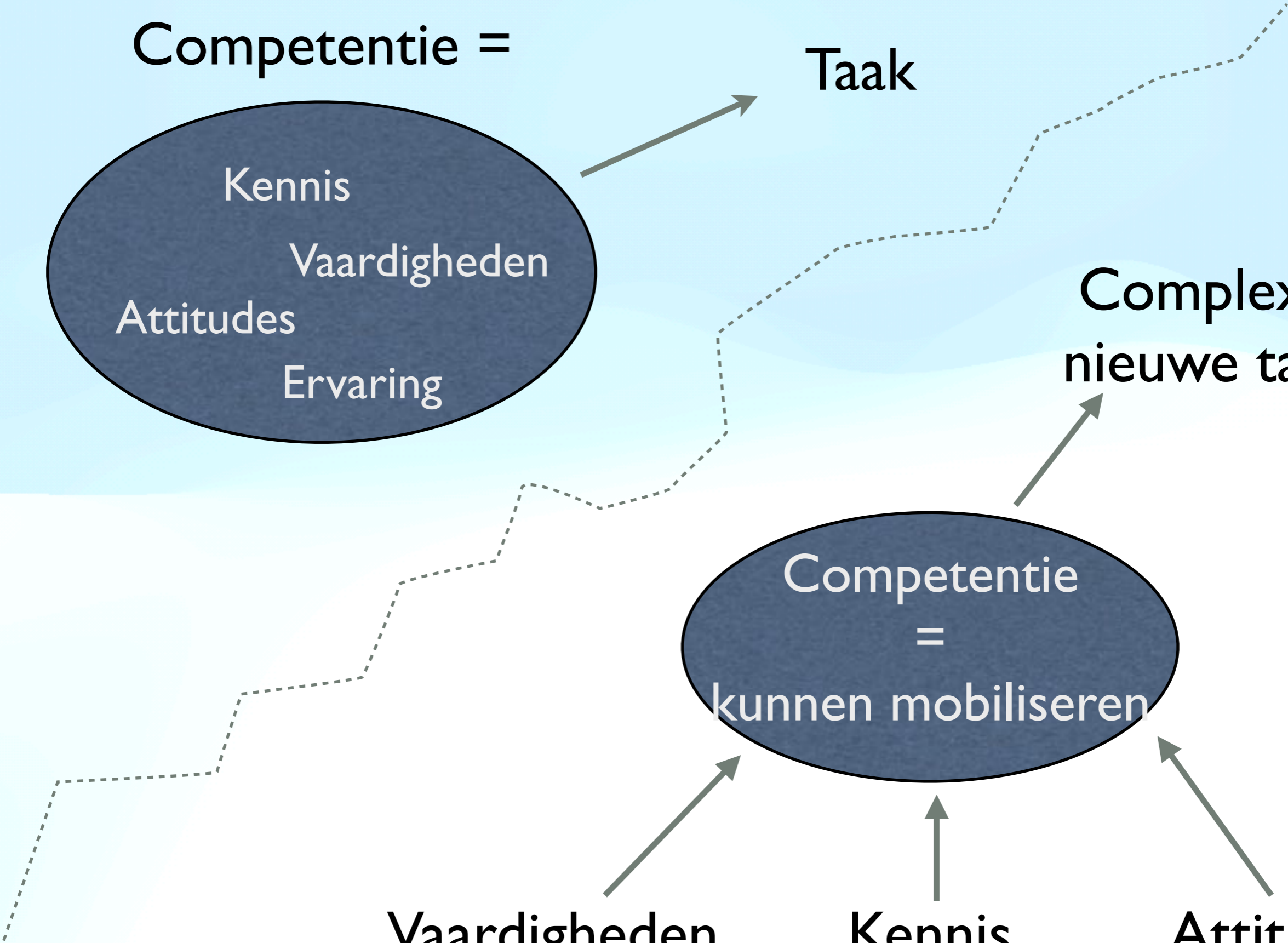
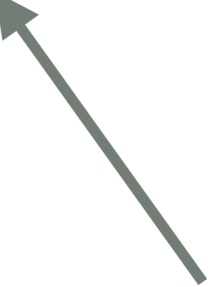
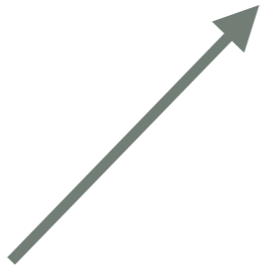
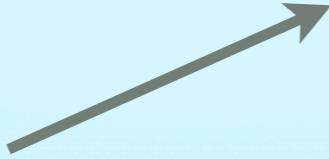
**Complexe,
nieuwe taak**

Vaardigheden

Kennis

Attitudes

« Il s'agit d'un savoir-agir,
d'un savoir-mobiliser,
d'un savoir- combiner,
d'un savoir-transposer
un ensemble de ressources
dans une situation complexe de la vie »,

Guy Le Boterf

Samenhang ?

Het concept competentie is een simplistische illusie die niet wordt ondersteund door een wetenschappelijk onderbouwde theorie en waar je zoals in de grot van Ali Baba alle theoretische stromingen in de psychologie naast elkaar kunt vinden, ook al zijn deze eigenlijk tegengesteld.

[Marcel Crahay, ULg, Université de Genève]

Kennis is geen onderwijsdoel meer

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een hulpmiddel dat de cursist moet gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin leerlingen worden geconfronteerd met nieuwe en motiverende situaties die hen ertoe brengen om te communiceren, om de informatie te zoeken en te verwerken die ze nodig hebben, om er adequaat mee om te gaan, en haar betekenis te geven. »

Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

Constructivisme ?

« De inhoud zelf wordt niet langer gezien als een doel op zich, maar als een hulpmiddel dat de cursist moet gebruiken om vaardigheden te ontwikkelen. Het is niet langer de taak van de leraar om deze materie-inhoud als zodanig door te geven, maar om leersequenties te ontwerpen en te beheren waarin **leerlingen worden geconfronteerd met nieuwe en motiverende situaties** die hen ertoe brengen om te communiceren, om de informatie te zoeken en te verwerken die ze nodig hebben, om er **adequaat mee om te gaan, en haar betekenis te geven.** »

Parmentier, P. et Paquay, L. (2002)

« Traditionele pedagogie »

Theorie

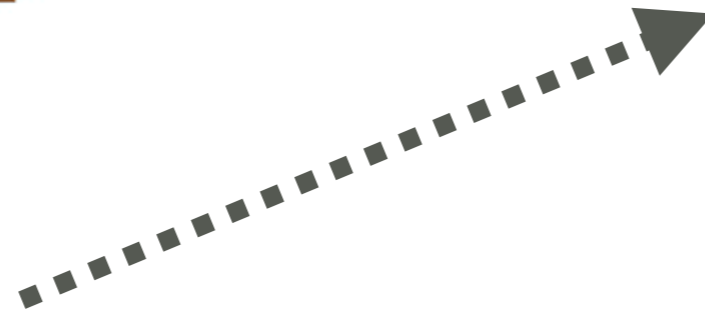
Praktijk

Competentiegericht onderwijs

Praktijk

Theorie

?

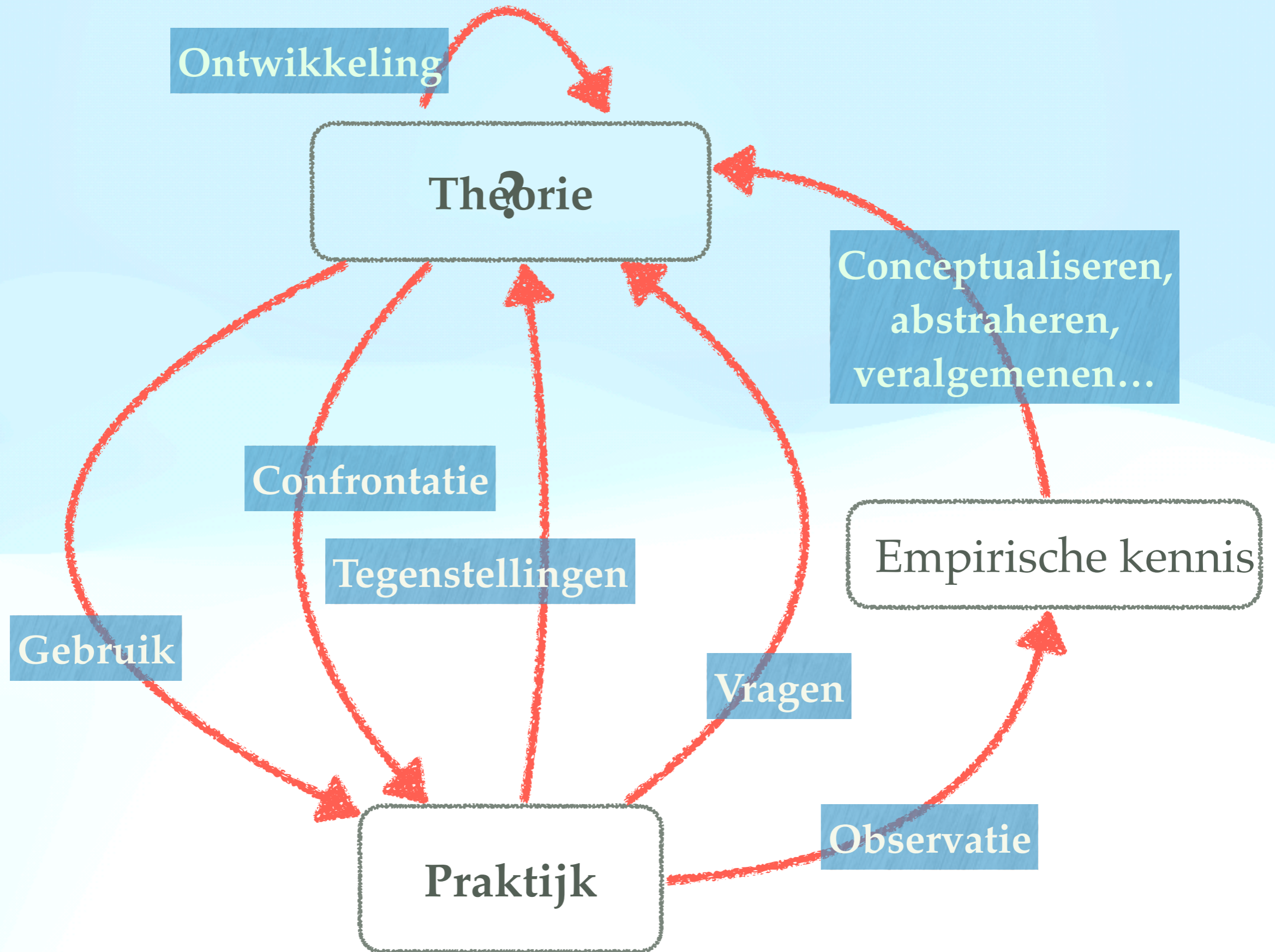

Theorie

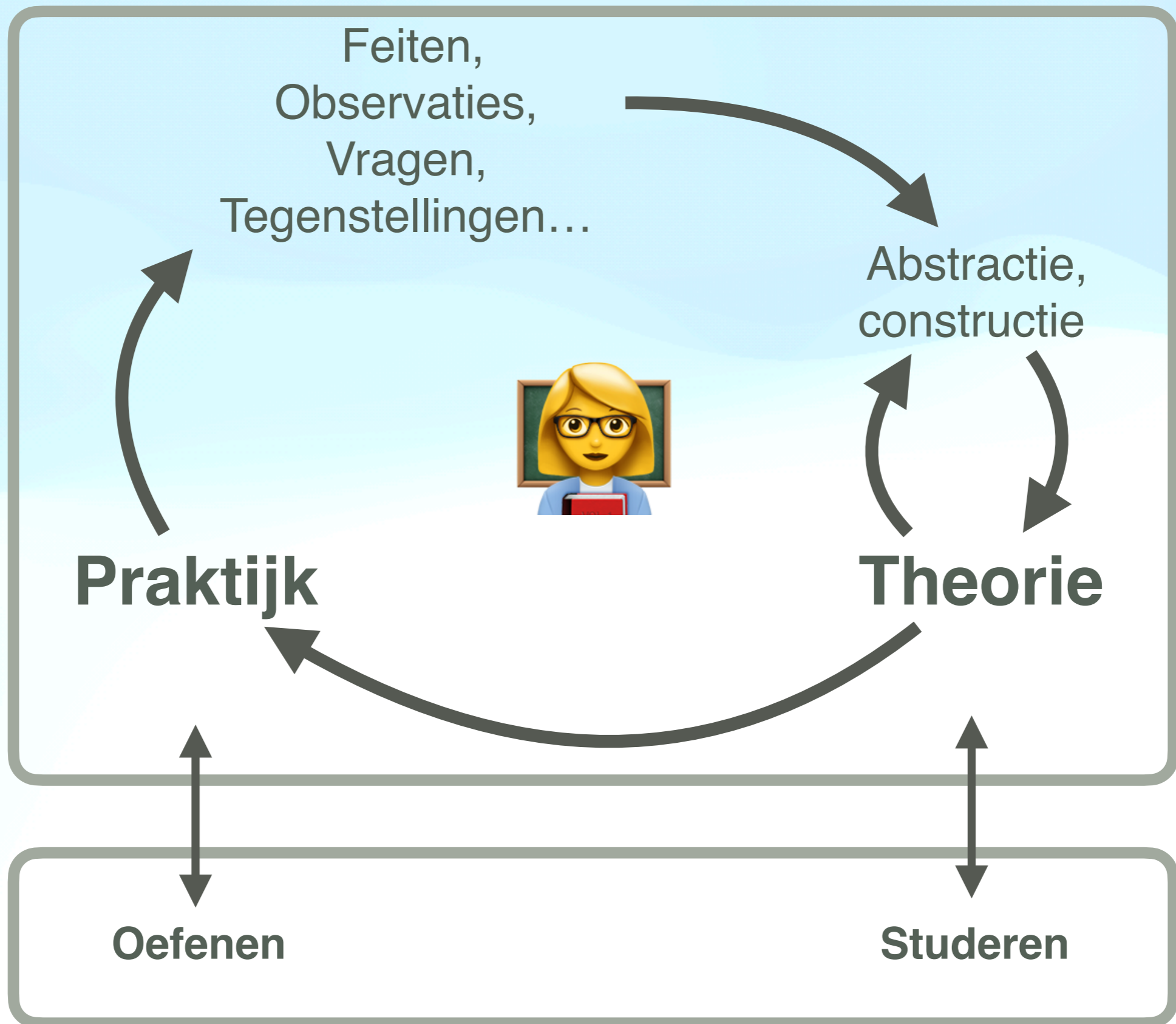
Gebruik

Praktijk

Kennis opbouwen

« Traditioneel » onderwijs

« Wat is het gewicht van de astronaut op de maan ? »

$$F_g = G \cdot \frac{m_1 \cdot m_2}{d^2}$$

Massa en straal van de maan

Competentiegericht onderwijs

« *Wat is het gewicht van de astronaut op de maan ?* »

$$F_g = G \cdot \frac{m_1 \cdot m_2}{d^2}$$

Massa en straal van de maan

« Hulpbronnen »

Kennisconstructie-didaktiek

« Welke kracht doet de maan rond de aarde draaien ? »

Vereiste kennis

$$F_c = \frac{m \cdot v^2}{r}$$

$$F_g = m \cdot g$$

3600 x teveel !

$$F_g \sim \frac{1}{d^2}$$

Omwentelings periode = 27,3 dagen

aarde-maan = 384.400 km

Straal aarde = 6.370 km

60 x minder

Kennisconstructie-didaktiek (2)

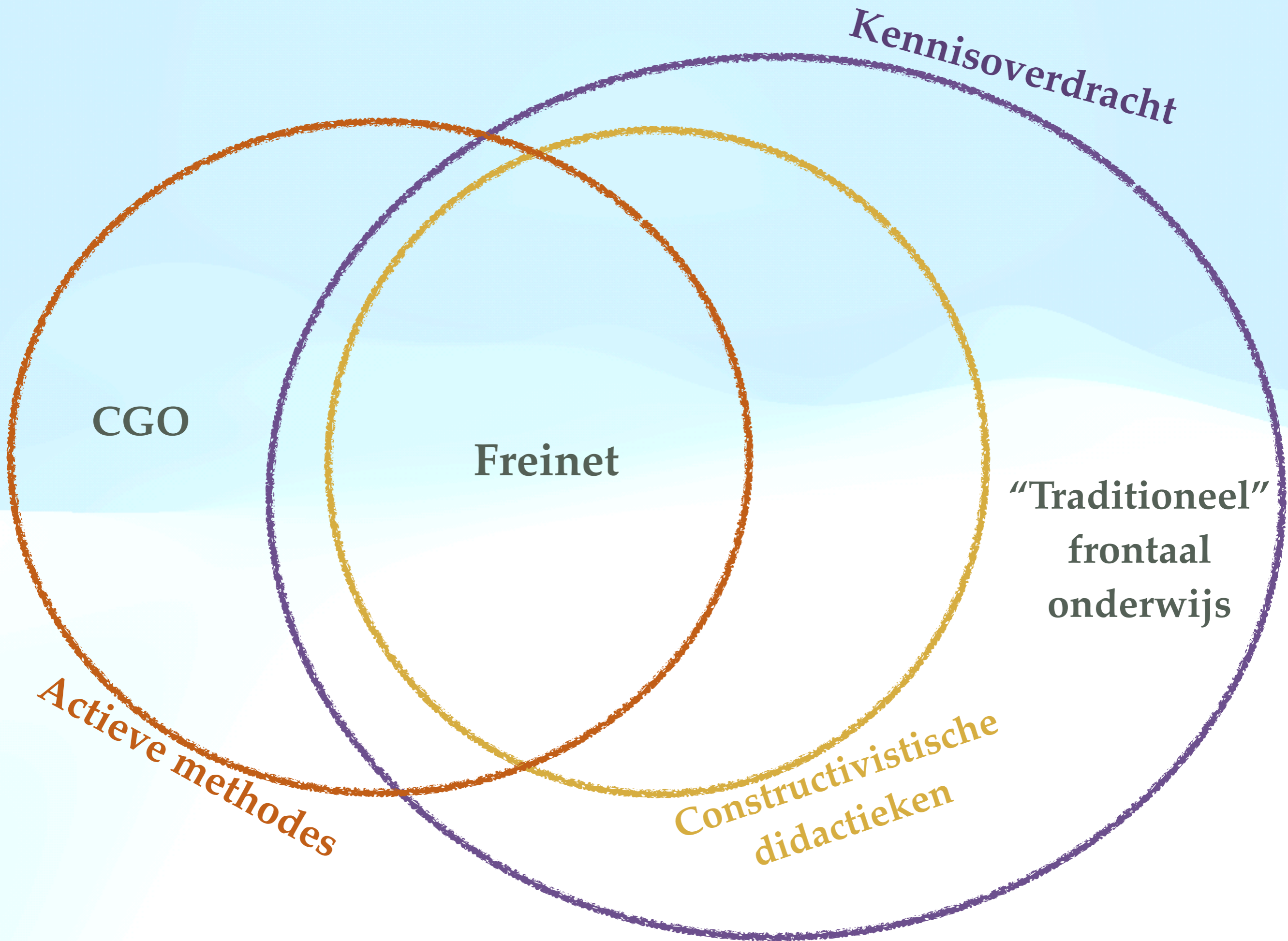
De maan trekt (Haddock) aan en de maan wordt aangetrokken (door de aarde)

*Wederzijdse kracht
(Wetten van Newton)*

$$F_g \sim m_1 \quad \text{et} \quad F_g \sim m_2$$

$$F_g \sim \frac{1}{d^2}$$

$$F_g = G \cdot \frac{m_1 \cdot m_2}{d^2}$$

CGO

Freinet

**“Traditioneel”
frontaal
onderwijs**

Actieve methodes

*Constructivistische
didactieken*

Kennisoverdracht

« (...) la **construction** progressive, par chaque élève, d'un **cadre de référence** et d'une **vision organisée** de l'histoire de l'Occident dans le monde ne constitue donc **pas** l'objet final de l'évaluation. (...) **seule** la maîtrise des quatre compétences énoncées ci-dessous sera prise en compte. »

- (...) sélectionner des renseignements utiles (...)
- (...) analyser et critiquer un ensemble de sources (...)
- (...) organiser une synthèse mettant en évidence des permanences, des processus évolutifs, des changements ou des synchronismes et formuler des hypothèses explicatives
- Concevoir, préparer et mener à bien une stratégie de communication d'un savoir historique (...)

**La photo permet
de répondre**

**Rien sur la photo
ne permet**

OUI

NON

La dame avec le journal est
heureuse à l'annonce
de la capitulation de l'Allemagne

On pouvait éclairer les rues

Beaucoup d'hommes portaient
un chapeau ou une casquette

Il y avait autant de bus que de trams

Personne ne circulait à vélo

Portfolio 8. La fin de la deuxième guerre
mondiale en 1945

SAINT-HUBERT ET CHARLES QUINT

a) **ÉCRIS** les initiales des quatre personnages historiques repris sur la ligne du temps. **AIDE**-toi des dates et des textes.

Marie de Hongrie

Marie de Hongrie, gouvernante des Pays-Bas, est la sœur de Charles Quint, décédée la même année que lui.

Initiales: **MH**

Charles Quint (1500 - 1558)

Au 16e siècle, l'Empereur Charles Quint se pose en protecteur de la terre de Saint-Hubert.

Il garantit sa liberté et sa souveraineté sous l'autorité du Seigneur Abbé.

Initiales: **CQ**

Marie de Bourgogne

Fille de Charles le Téméraire, Marie de Bourgogne se livrait volontiers au plaisir de la chasse au faucon. Elle accompagna son père dans son voyage vers Saint-Hubert.

Elle mourut d'une chute de cheval, en 1482, âgée de 24 ans.

Initiales: **MB**

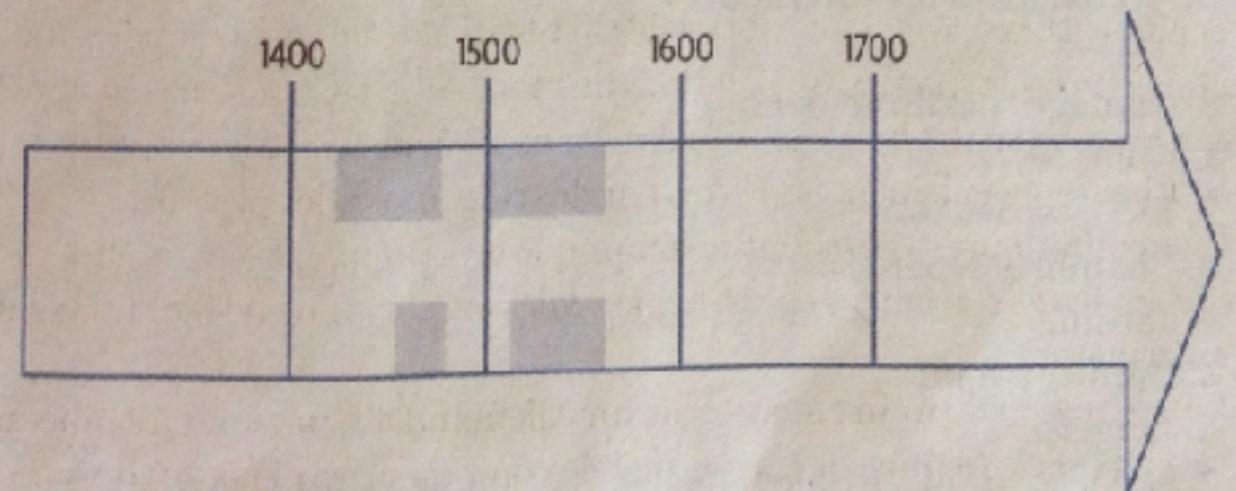

Charles le Téméraire (1433-1477)

En 1467, Charles le Téméraire rendit visite à l'abbaye de Saint-Hubert.

A cette époque la terre libre de Saint-Hubert est encerclée d'États guerriers.

Initiales: **CT**

"On est réveillé et on travaille" : la classe inversée, une méthode pédagogique avantageuse en période de crise sanitaire

Lors d'un cours en "classe inversée" ce sont les élèves qui font eux-mêmes la leçon. Cette méthode pédagogique a montré tout son intérêt pendant le confinement.

L'école de demain : entre MOOC et classe inversée

L'entrée de l'école dans l'ère du numérique soulève de

CANOPÉ La classe inversée à l'ère du numérique

Accueil - Tous les cours - La classe inversée à l'ère du numérique

La classe inversée à l'ère du numérique

Les thématiques Education et formation Enjeux de société Numérique, technologie

ACTUALITÉS
AVOIR - Fait divers Justice Religion Santé
Actualité / Société
SOCIÉTÉ

La classe inversée : une piste pour la rentrée de septembre

Madine Hirou,
13/06/2020 à 07:00

ACADÉMIE DE CLERMONT-FERRAND
Liberté
Égalité
Fraternité

ACADÉMIE OFFRE DE FORMATION ORIENTATION EXA
Académie de Clermont-Ferrand > Action éducative > Numérique éducatif

Les pratiques pédagogiques

L'apport du numérique dans les classes inversées

Dans sa description la plus commune, la classe inversée est une méthode pédagogique qui consiste à réaliser les démarches magistrales du cours à la maison, et à utiliser le numérique pour...

ACTUALITÉS EN BREF

Classe inversée et classe renversée : continuité des méthodes pédagogiques même en période de confinement

Par Aurélie Julien
Article du 2 avril 2020

L'année de Seconde en 5...

Conclusie : CGO

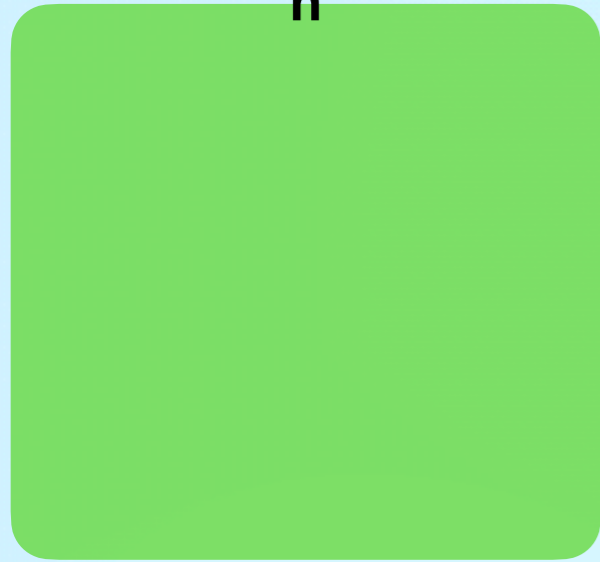
- en enge, instrumentele opvatting van kennis
- Verwaarloost de theoretische ontwikkeling, de conceptualisering
- Idealistisch concept van competentie
- Pedagogisch constructivisme <-> filosofisch constructivisme
- Meetbare vaardigheden -> gestandaardiseerde beoordelingen
- Aangepast aan (en overgenomen door) de digitale school
- Versterkt de sociale ongelijkheid op school

2.

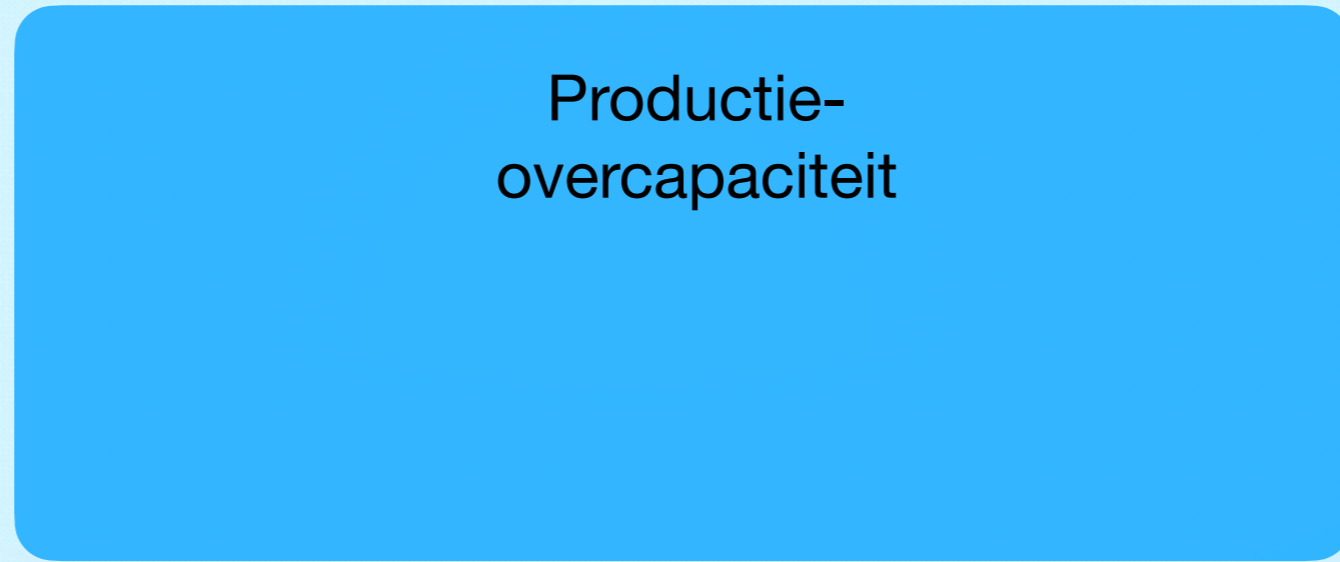
Sociaal-economische context

Technologieën

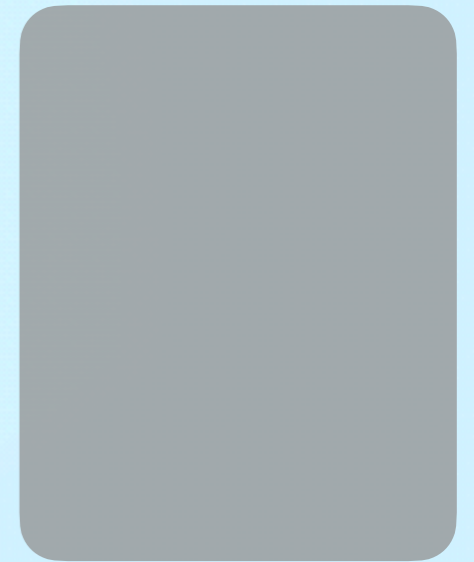

Economie

Productie-
overcapaciteit

Staat

Evoluties in het
onderwijs

Werk

ÉCON

Crise
débou

Publié le

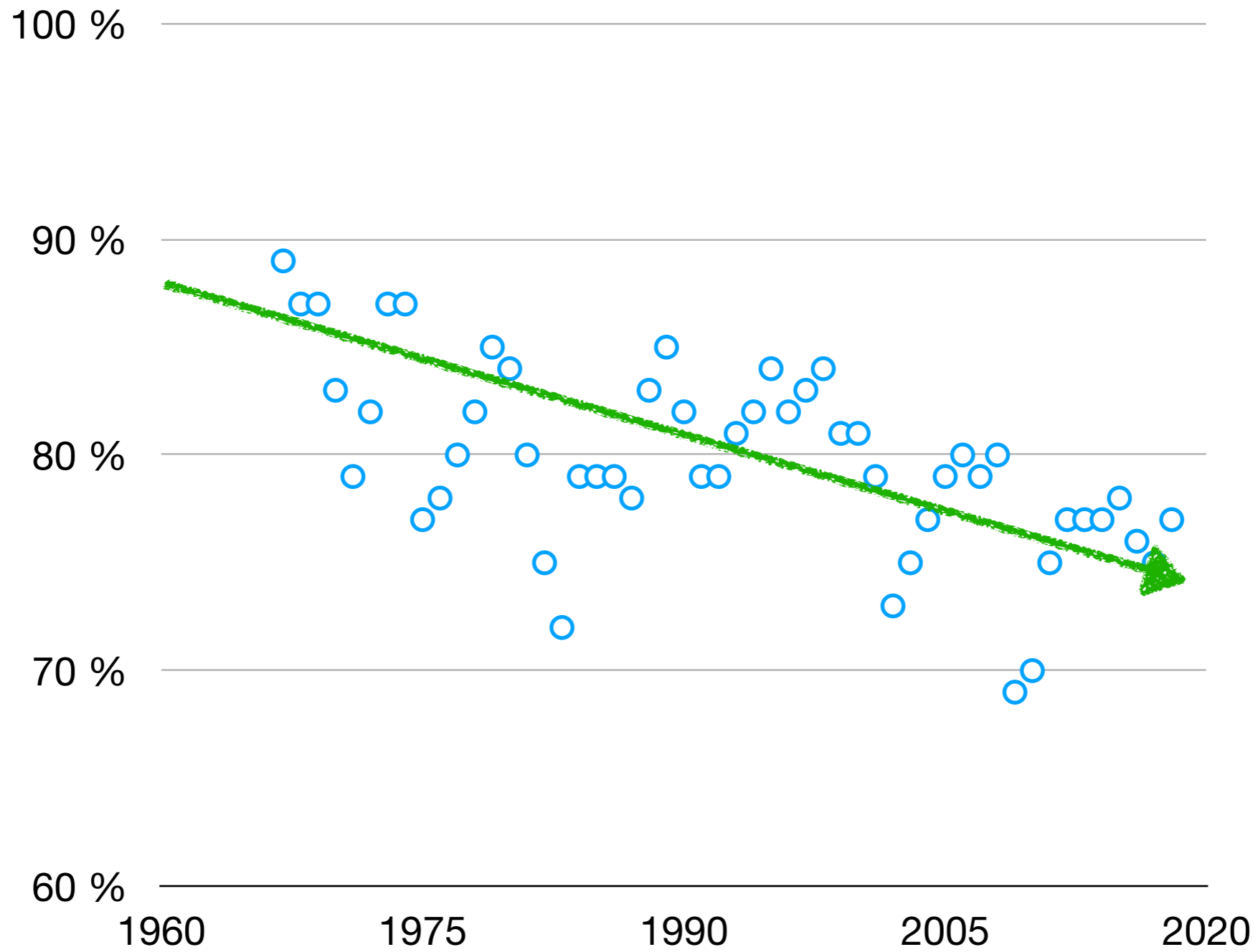

OEC
Polic

Exc
Glo
the
Inve

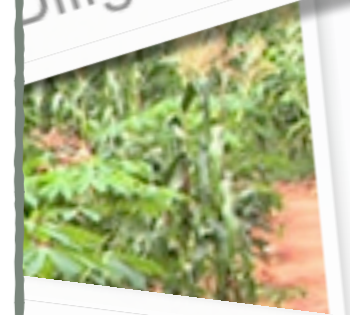
OECD

Gebruik van productiecapaciteiten in de VS

Capacity
Cycles

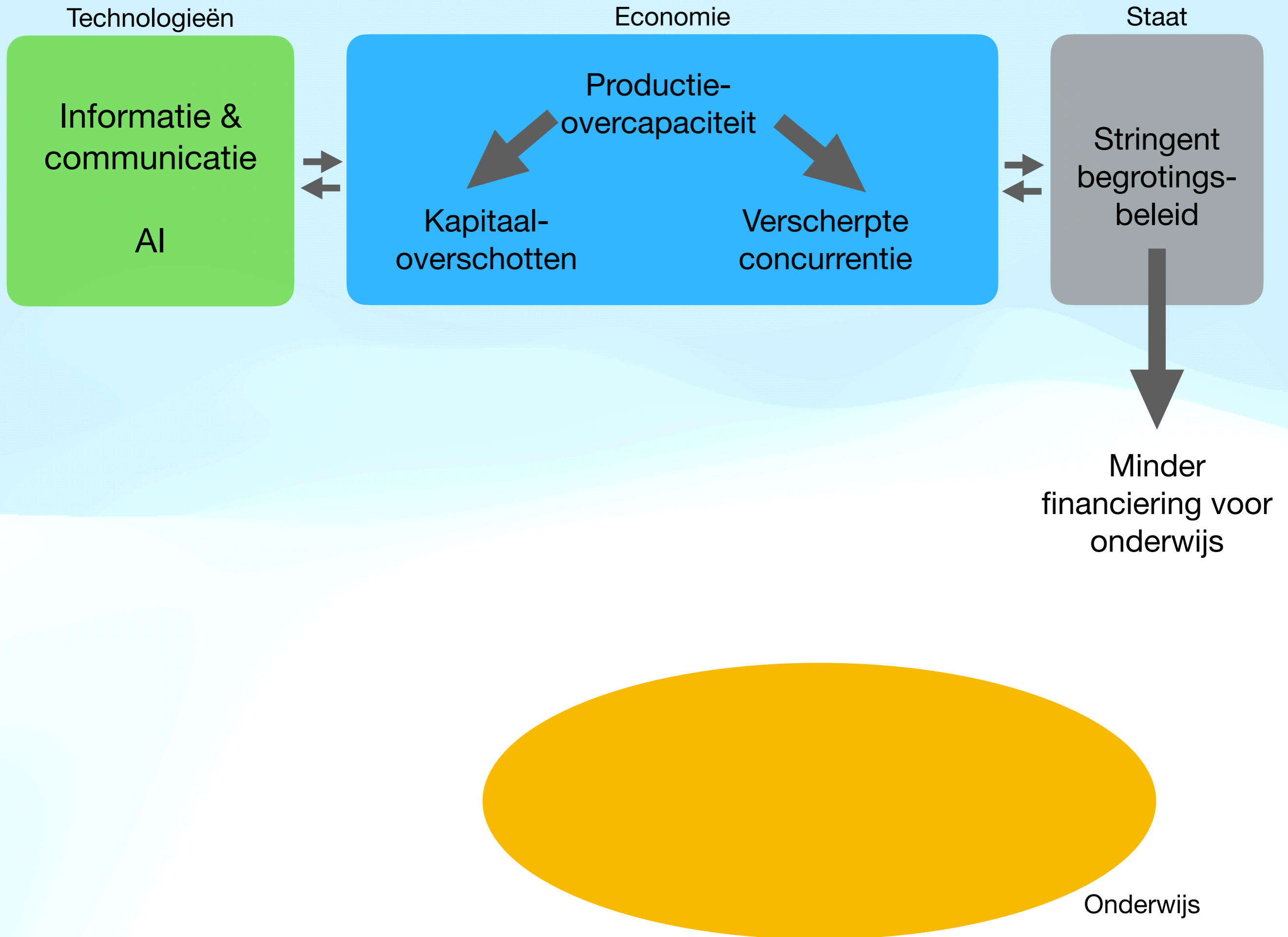
Diligence

nt global
city

Regis

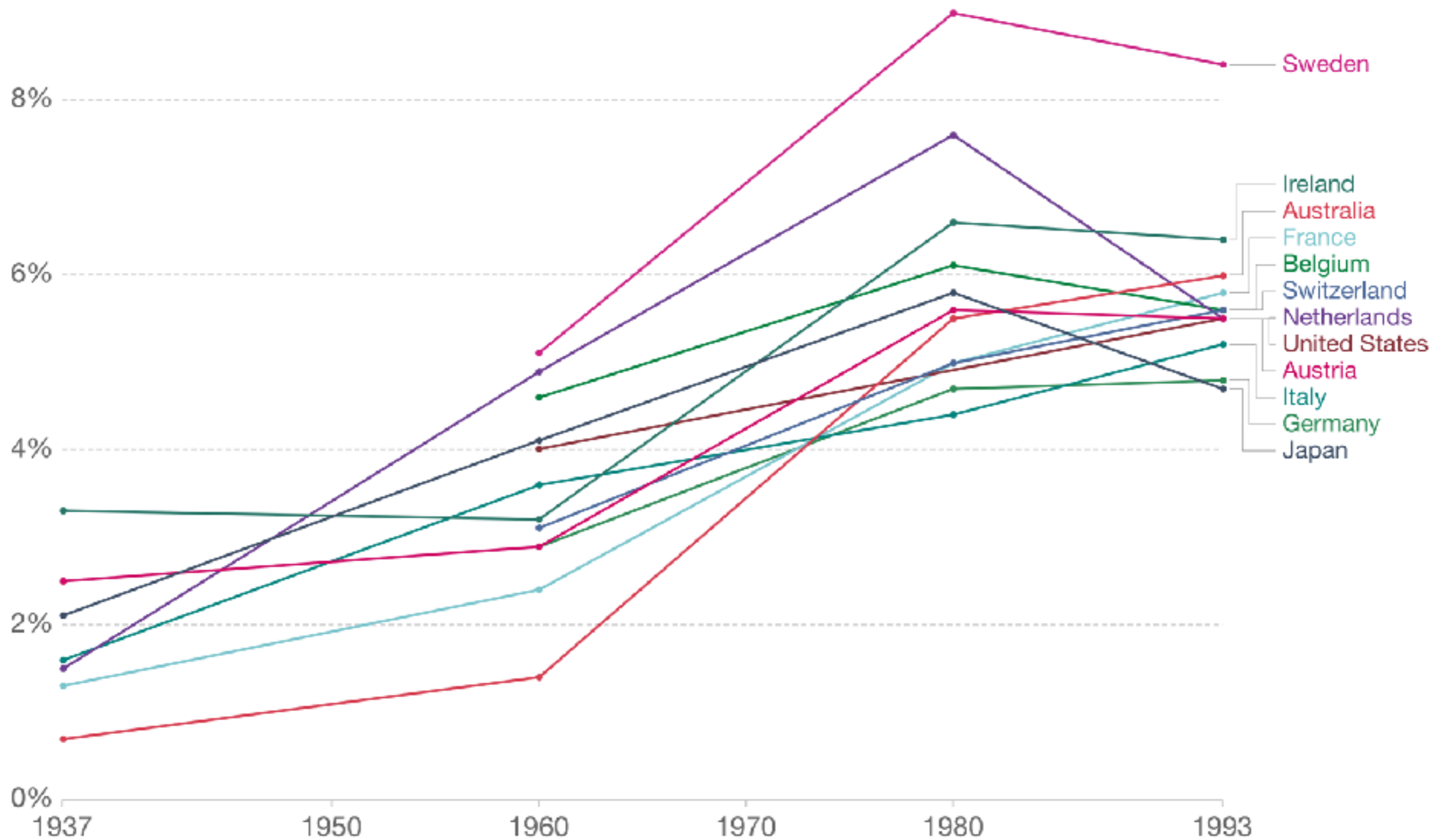
Assessing the Impacts of Excess Capacity

Public education expenditure as share of GDP, 1937 to 1993

Public expenditure on education (all levels) as a share of GDP for selected OECD countries

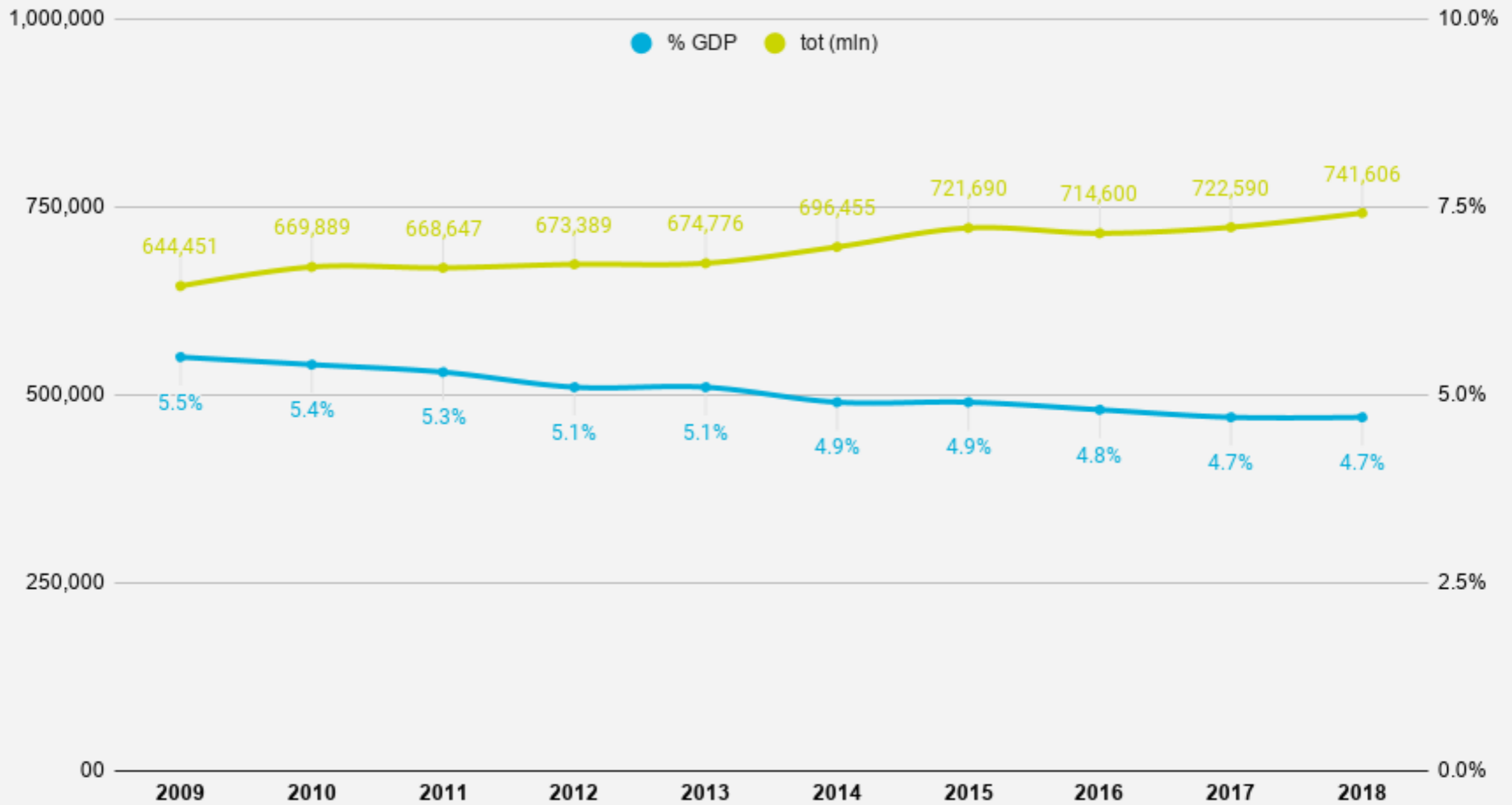
Our World
in Data

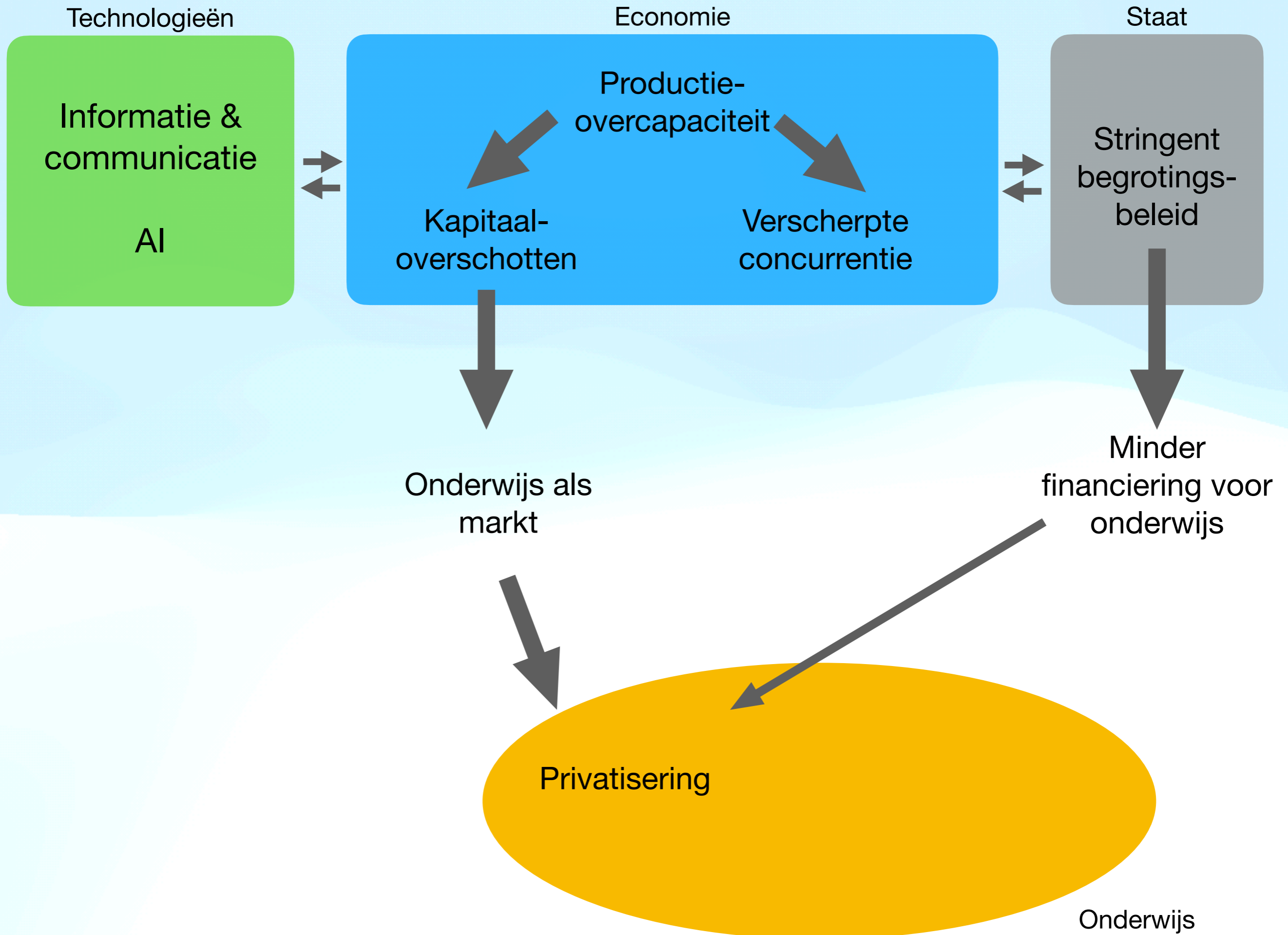

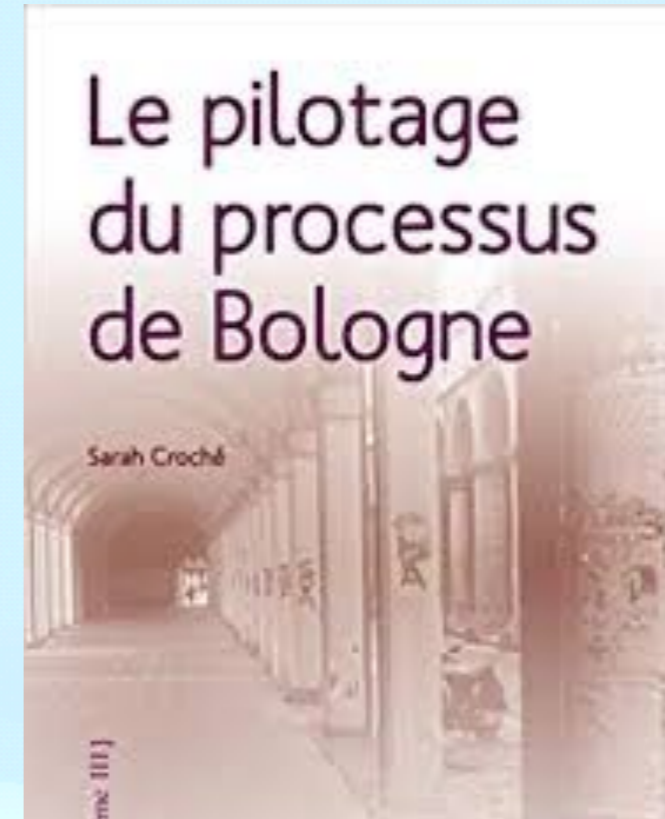
Source: Tanzi & Schuktnecht (2000)

OurWorldInData.org/global-rise-of-education • CC BY

EU 28 - Investment in education

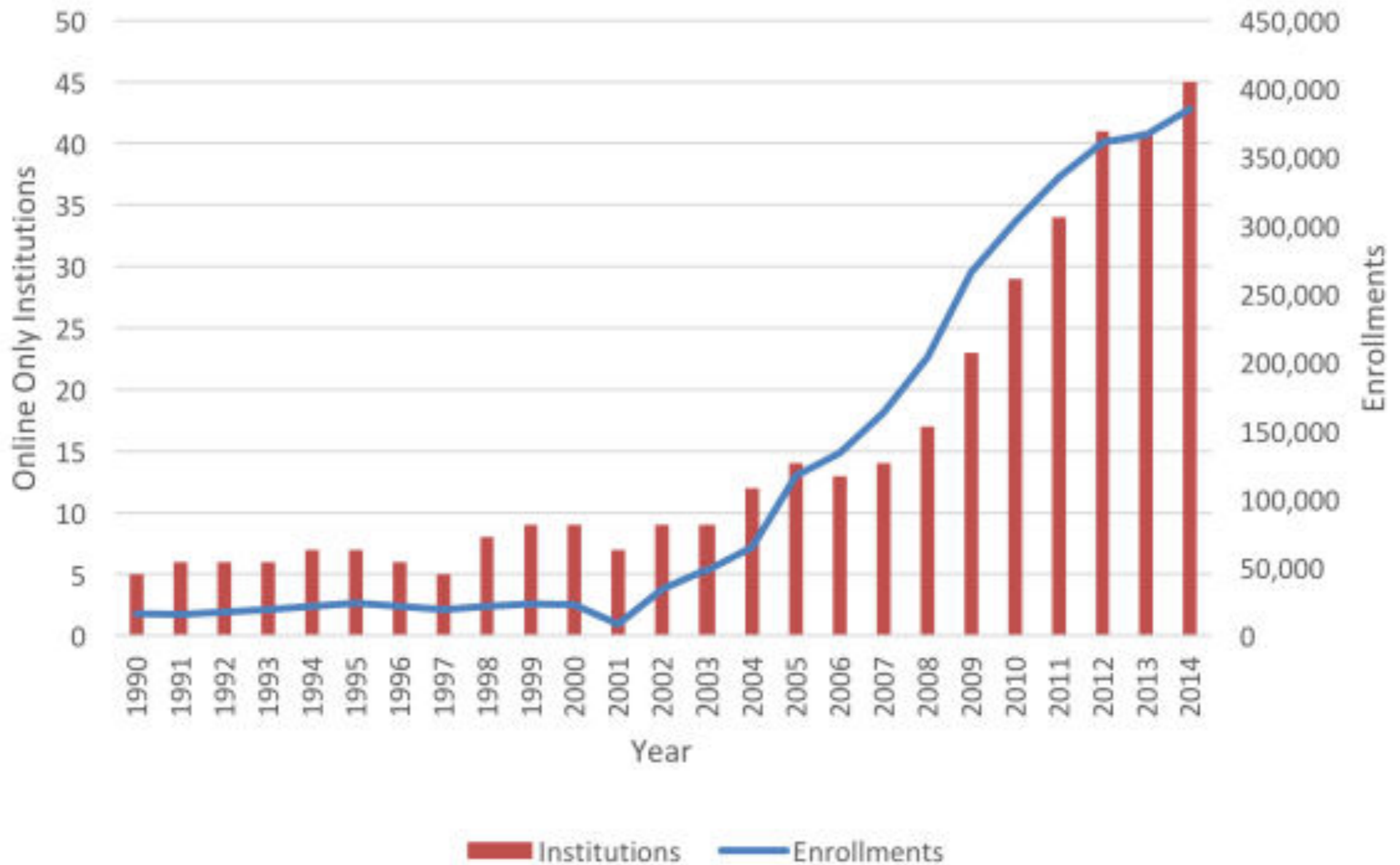

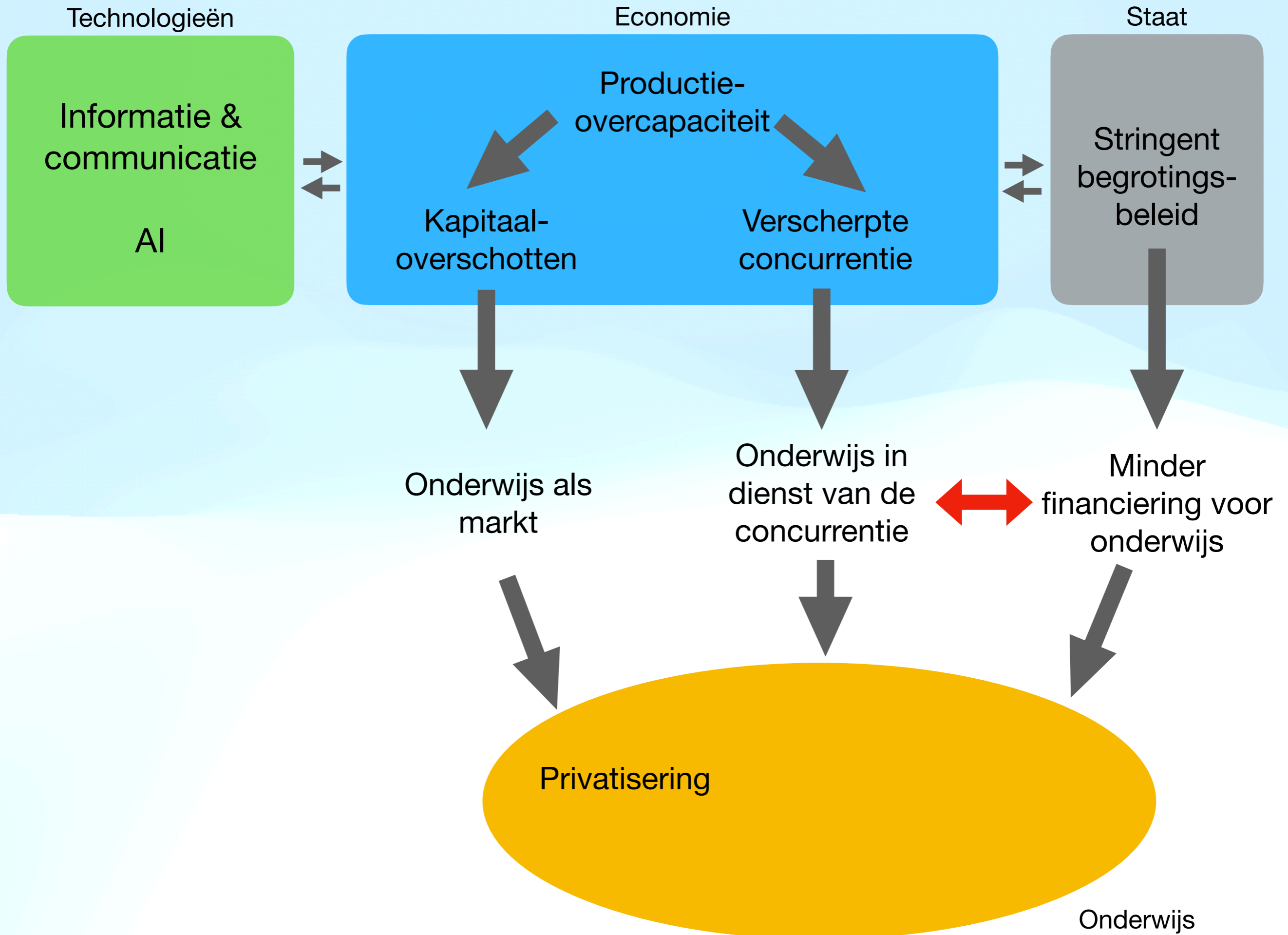
TOP 10

Private University

A Look at the Online Education Growth in the United States and a Marketing and Recruitment Framework (2017)

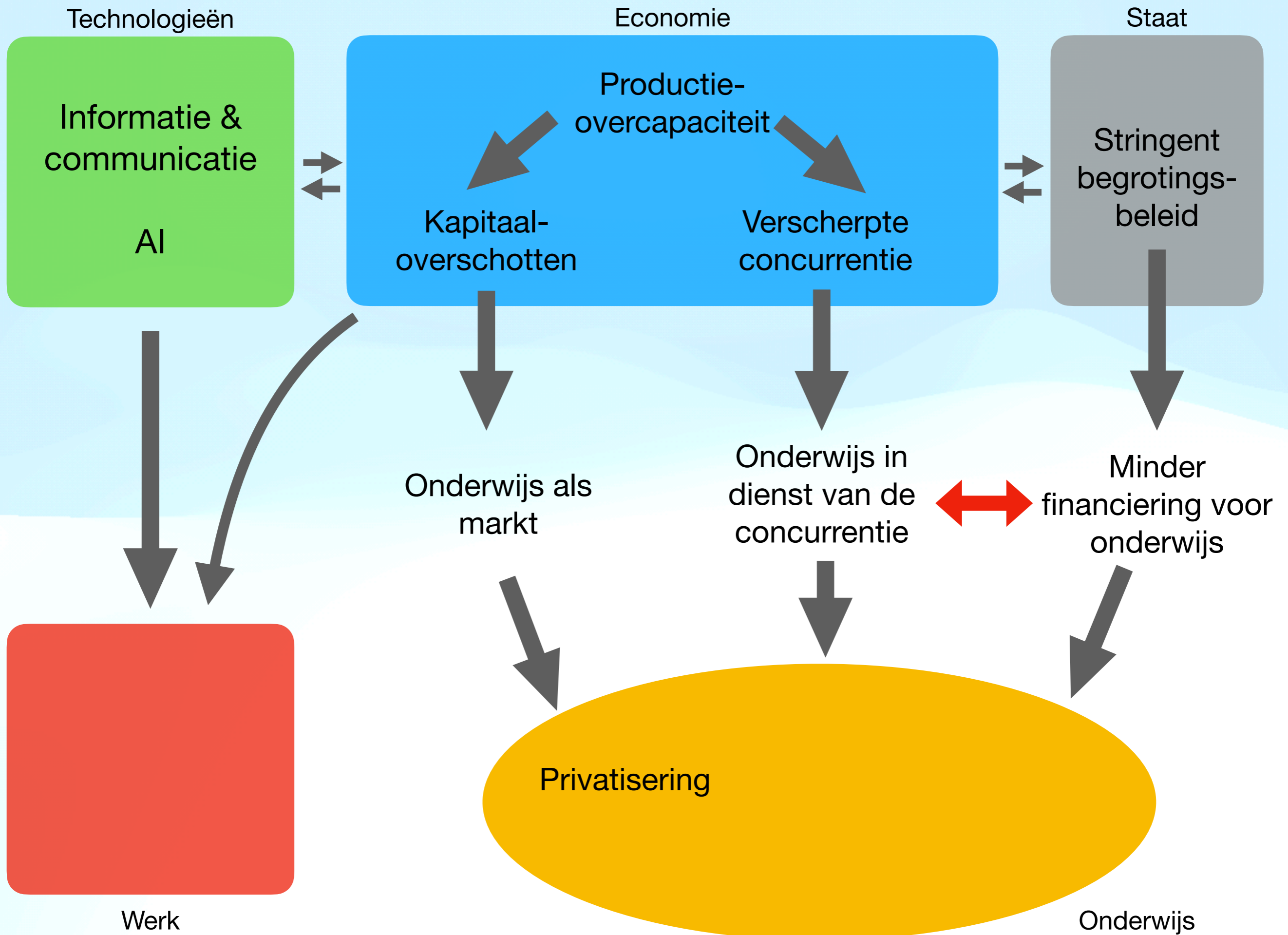

« Het centrale doel van de hervorming van de onderwijsstelsels is om Europa te helpen de meest competitieve kenniseconomie te worden, en de meest dynamische ter wereld, in staat tot een duurzame economische groei »

(EC, Lissabon 2000)

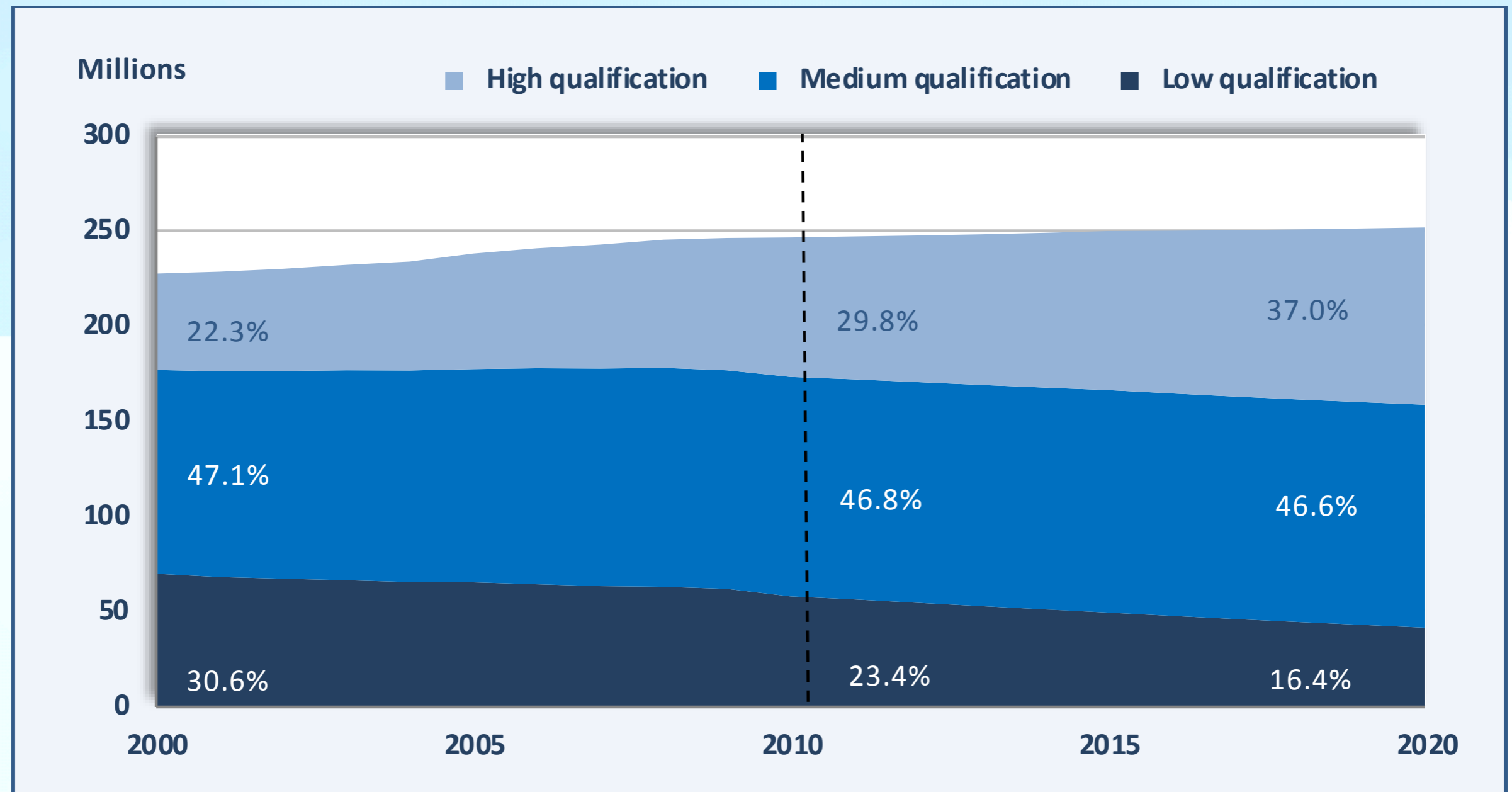
« Om competitief te zijn op de wereldmarkt, heb je onderwijs- en opleidingssystemen nodig die voldoen aan de eisen van de arbeidsmarkt en de leerlingen. Effectieve en adequate training biedt werkgevers de beste kans om gekwalificeerde mensen aan te werven die het succes van hun bedrijf kunnen garanderen. »

(OESO 2012)

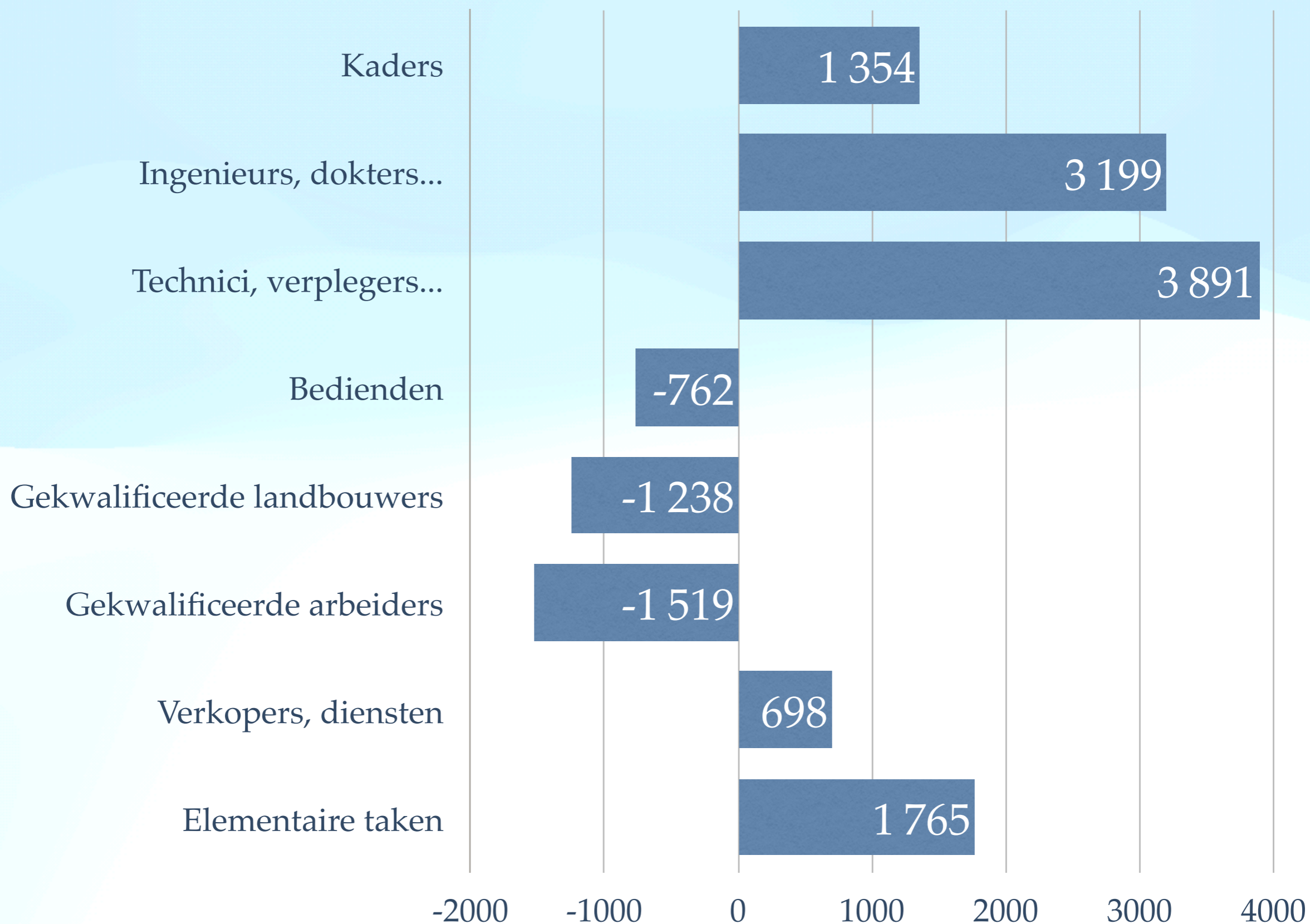
Kwalificatieniveaus

Figure d Labour force by level of qualification, 2000-20, EU-27+

Source: Cedefop (IER estimates).

Verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid in Europa 2015-2025 (Cedefop)

Qualificatie niveau's 2000-2010

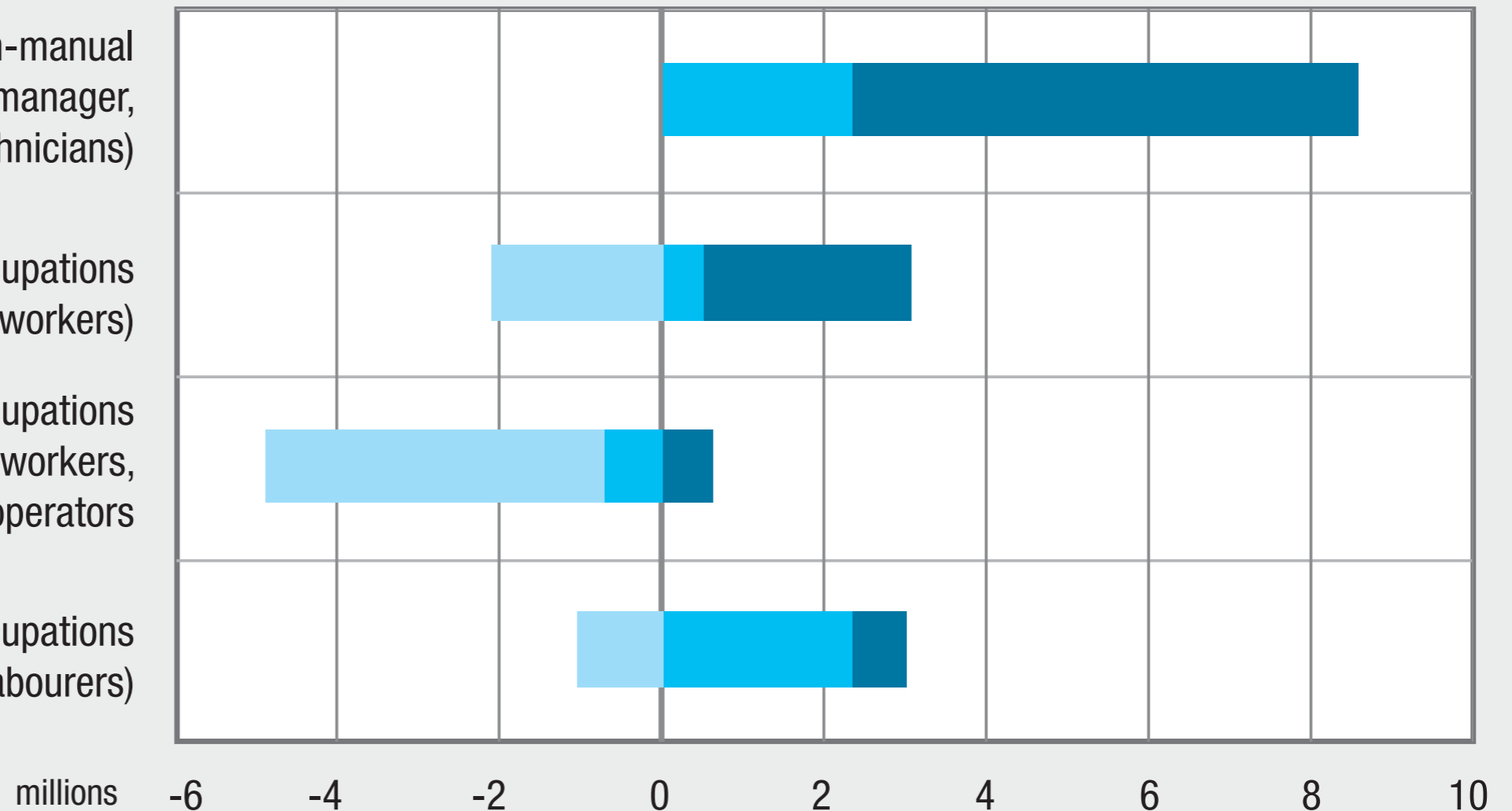
Low qualification Medium qualification High qualification

High-skilled non-manual occupations (legislators, manager, professionals and technicians)

Skilled non-manual occupations (clerks and services/sales workers)

Skilled manual occupations (agricultural, craft and trade workers, machine operators)

Elementary occupations (labourers)

sign in

search

jobs more ▾ International ▾

theguardian

home › money › careers

property savings pensions borrowing

UK world ≡ all

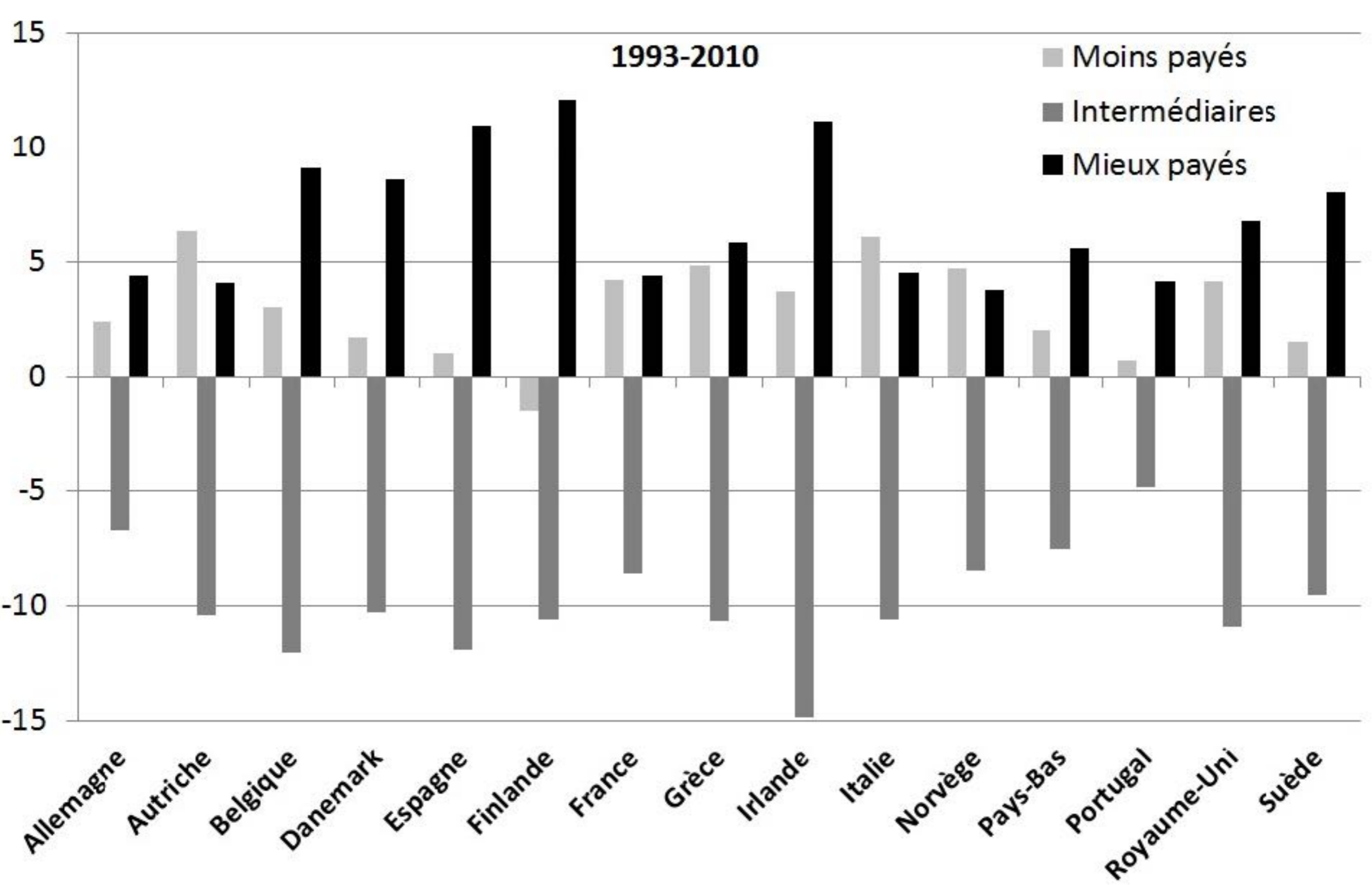
Pay

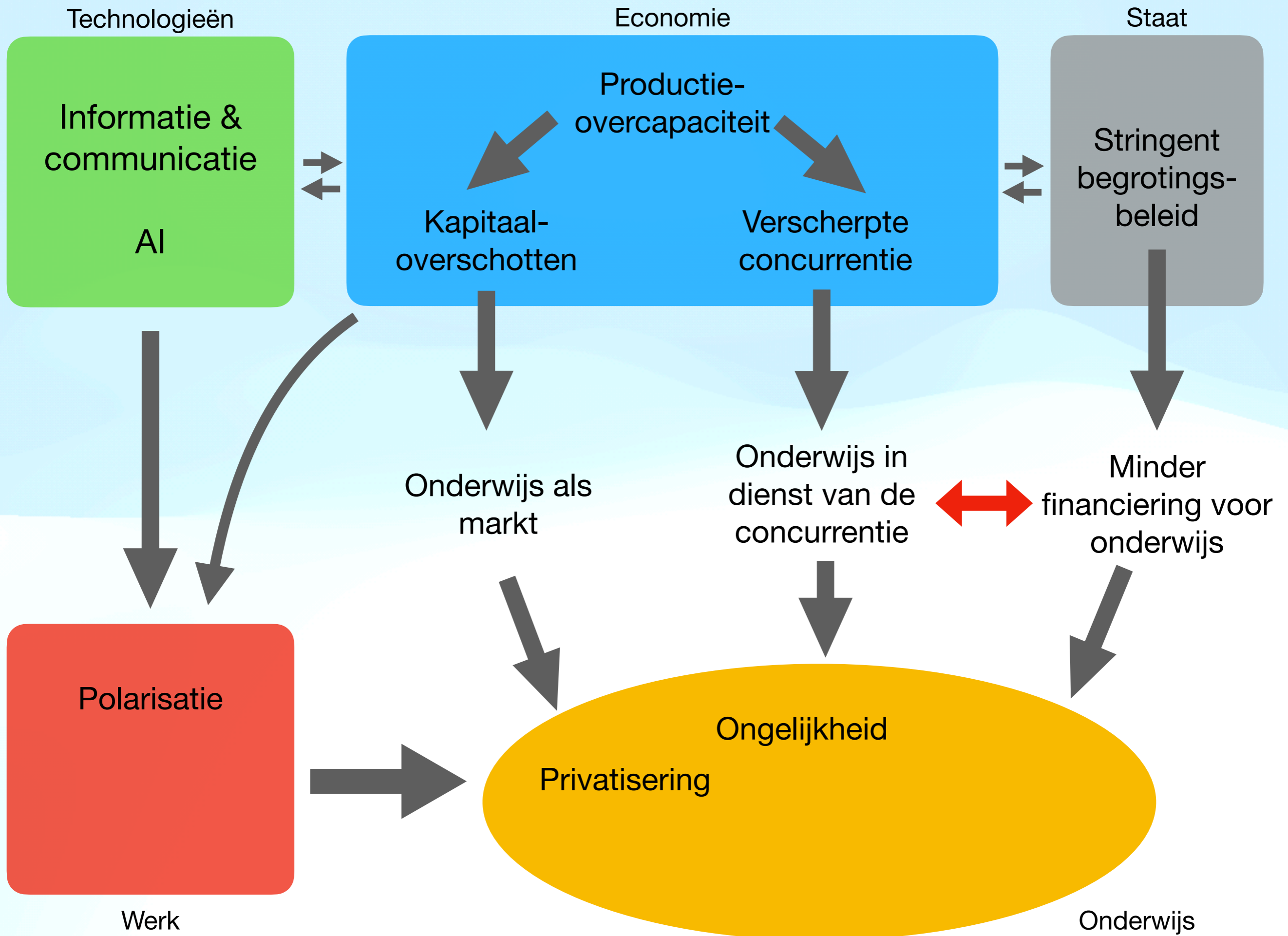
A third of recent graduates in unskilled jobs

Recent graduates feel the pinch, but are still better-off than those without degrees. [Get the data here](#)

Polarisation

« Niet iedereen zal carrière maken in de dynamische sector van de 'nieuwe economie'. De meesten zullen dat niet doen, zodat schoolprogramma's niet kunnen worden ontworpen alsof iedereen ver moest gaan. »

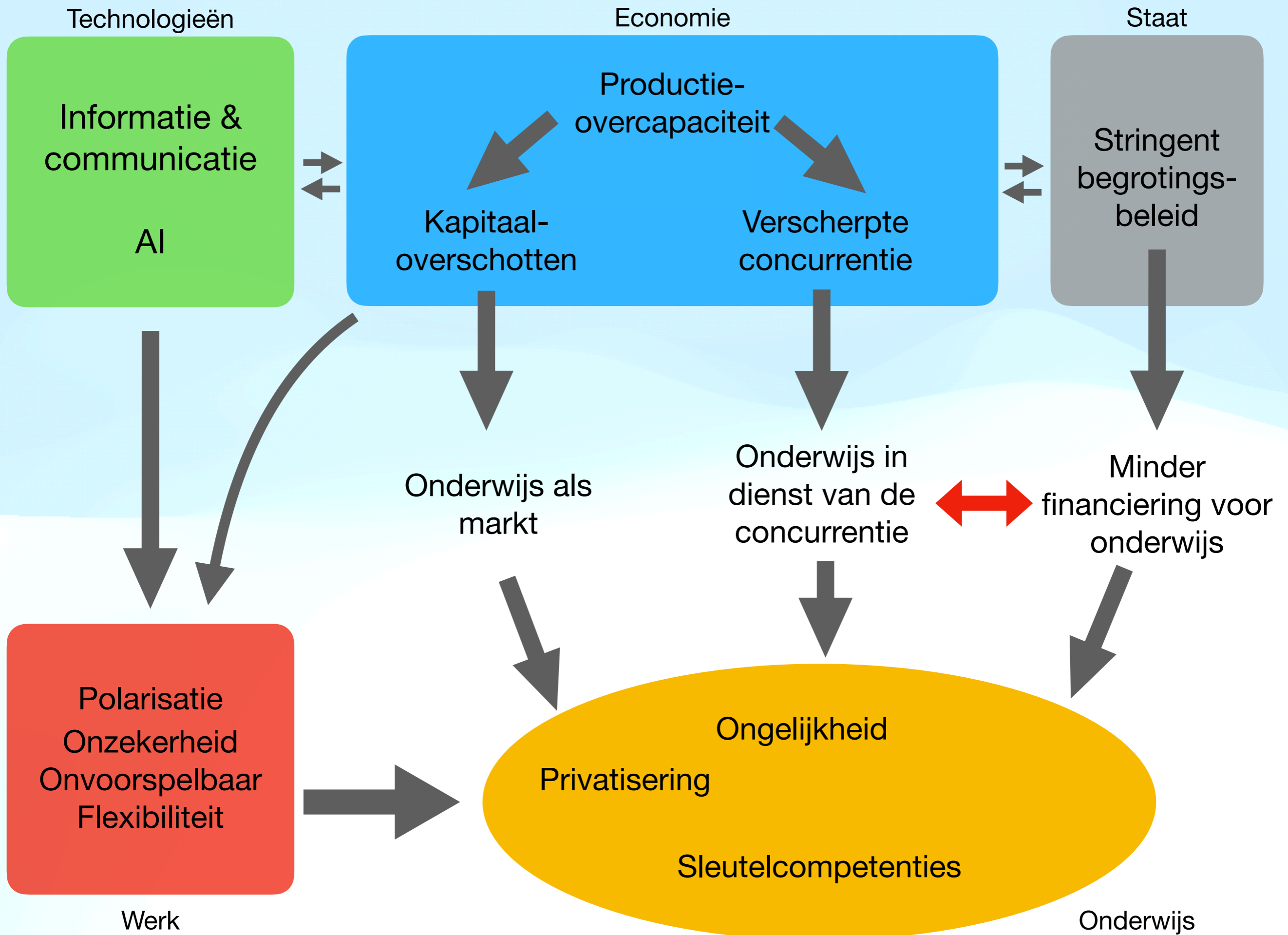
[OESO 2001]

24 jobs met de sterkste groei in de VS 2014-2024

Aides personnelles à domicile	458,1
Infirmiers diplômés	439,3
Aides soignants à domicile	348,4
Préparation alimentaire et fast-food	343,5
Vendeurs au détail	314,2
Assistants infirmiers	262,0
Responsables service-client	252,9
Employés de restaurants	158,9
Managers, cadres	151,1
Ouvriers de la construction	147,4
Comptables	142,4
Assistants médicaux	138,9
Personnel d'entretien et nettoyage (exc. à domicile)	136,3
Développeurs d'applications	135,3
Manoeuvres et ouvriers de l'agriculture	125,1
Superviseurs d'employés de bureau	121,2
Analystes système	118,6
Infirmiers (formation professionnelle)	117,3
« Femme de ménage », entretien domicile	111,7
Secrétaires médicaux	108,2
Analystes de management	103,4
Conducteurs poids lourds et engins de chantier	98,8
Réceptionnistes et agents d'information	97,8
Employé général de bureau	95,8

Sleutelcompetenties

- ❖ Communicatie in de moedertaal
- ❖ Communicatie in een vreemde taal
- ❖ Wiskundige cultuur en basisvaardigheden op het gebied van wetenschap en technologie
- ❖ Digitale cultuur
- ❖ Leren leren
- ❖ Interpersoonlijke, interculturele en sociale en maatschappelijke vaardigheden
- ❖ Ondernemerschap
- ❖ Culturele gevoeligheid.

Kennis is voorbijgestreefd

« In onze snel veranderende samenlevingen en economieën is kennis een bederfelijk product geworden. Wat we vandaag leren, wordt morgen verouderd of zelfs overbodig. »

Edith Cresson,

1e Europese commissaris voor Onderwijs

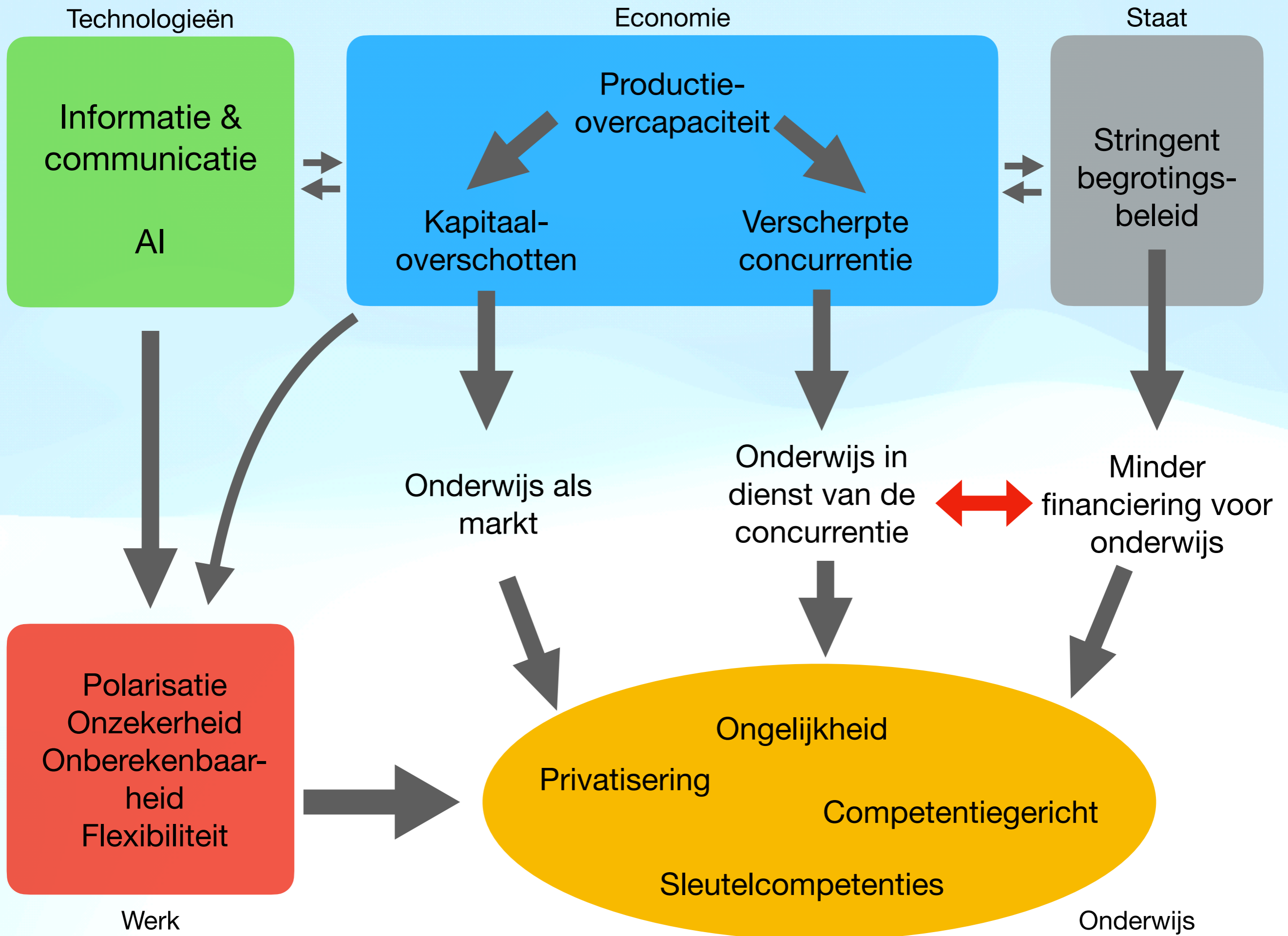
Aanpasbare werknemers

« Jongeren die nu op de arbeidsmarkt komen, zullen in de loop van hun carrière meerdere keren van werkgever of zelfs van baan veranderen. Om voorbereid te zijn op de huidige arbeidsmarkt, moet je onder deze omstandigheden in staat zijn om met onzekerheid en verandering om te gaan. »

Voorbereiden op constante innovatie

« Landen moeten voortdurend innoveren om hun concurrentiepositie te behouden. (...) Onderwijssystemen moeten leerlingen voorbereiden en hen voorzien van de competenties die ze nodig hebben om zich aan te passen aan de steeds veranderende eisen van de arbeidsmarkt. »

(OESO 2018)

Hoe zich aanpassen aan de veranderingen?

« Schoolsystemen zijn nog steeds het product van het industriële tijdperk, dat zich richtte op standaardisatie. Het tempo van verandering in de moderne samenleving vraagt echter om minder feiten en meer competenties te bezitten, om kennis toe te passen in nieuwe situaties : van 'onthouden' moet me overschakelen naar 'doen'. ».

Andreas Schleicher, OESO-PISA

Waarom competenties ?

« Waarom staan deze competenties nu in het middelpunt van de belangstelling? Dat komt omdat werkgevers daar belangrijke factoren voor dynamiek en flexibiliteit in erkend hebben. Een personeelsbestand met deze competenties kan zich voortdurend aanpassen aan de vraag en de steeds veranderende productiemiddelen. »

[OESO]

«This set of skills and competencies becomes the very core of what teachers and schools should care about»

(OECD - Ananiadou, K., and Claro, M., 2009, p.6).

Enkel de basis

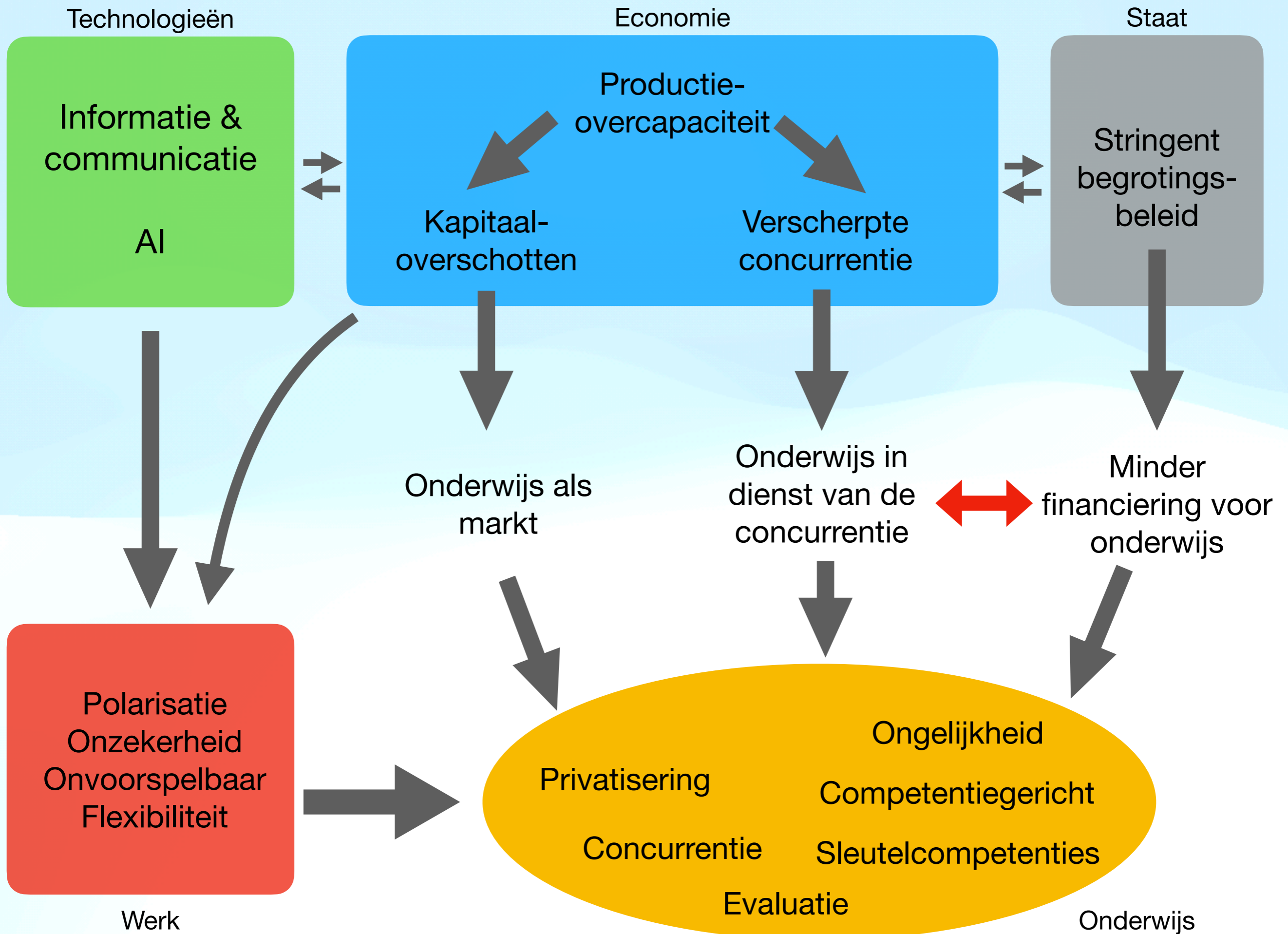
« Kennis evolueert zo snel dat scholen zich moeten beperken tot het bijbrengen van de basis die hen in staat stelt om zelf hun kennis te ontwikkelen op de gebieden die hen interesseren. Het is namelijk onmogelijk om 'alles' te leren in een wereld waarin de hoeveelheid kennis en informatie exponentieel toeneemt. »

(Eurydice)

« Burgers moeten worden voorbereid om gemotiveerde, zelfvoorzienende lerenden te worden (...), in staat om de eisen van een precaire arbeidsmarkt te interpreteren, waar banen niet langer een leven lang duren. (...) Ze moeten hun vaardigheden up-to-date houden om hun waarde op de arbeidsmarkt te behouden. »

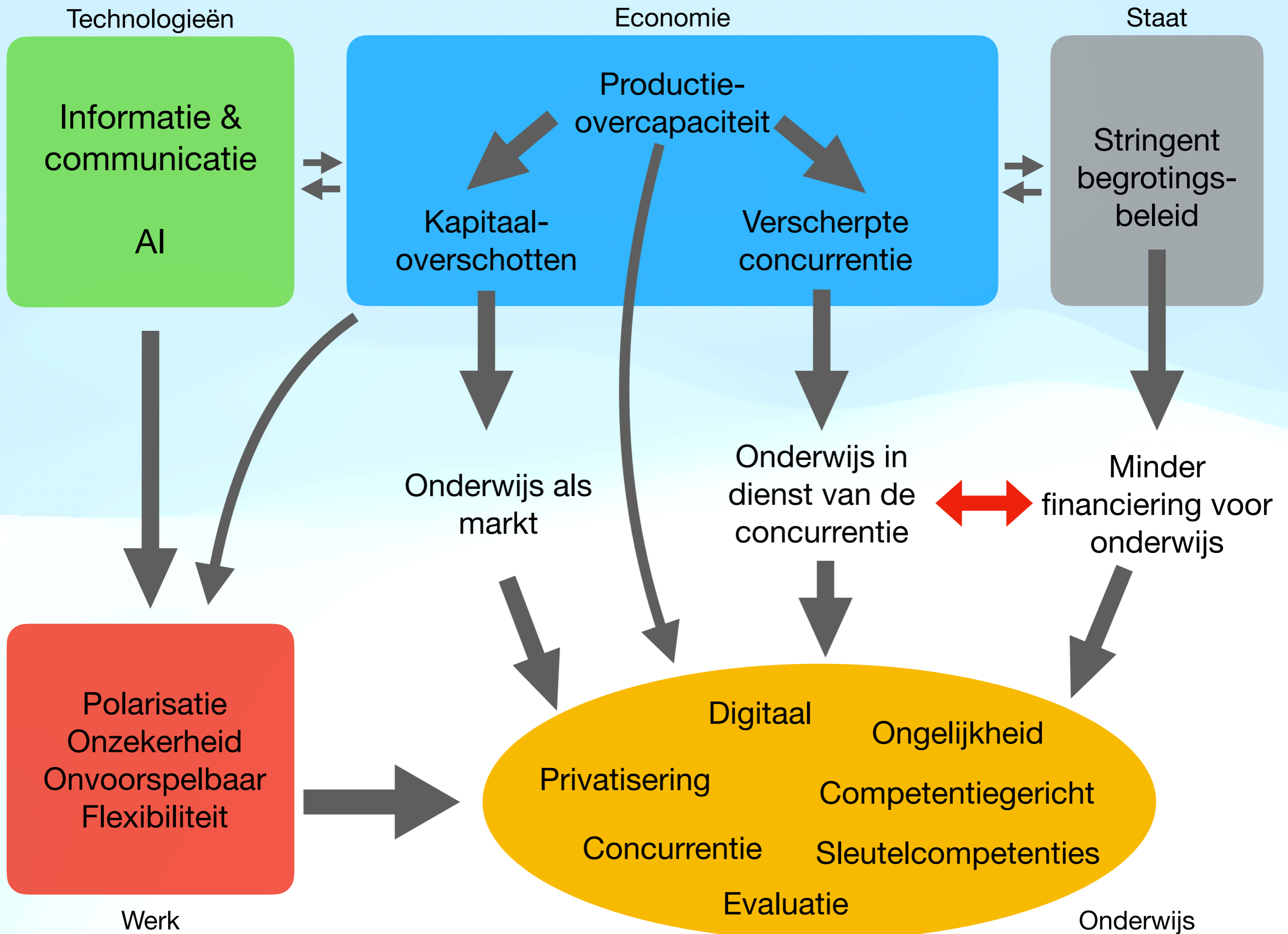
(Europese Raad, 2012 - CEDEFOP 2012)

Competitie

« Beleid dat concurrentie, vrije keuze en marktkrachten in het schoolsysteem introduceert, heeft aangetoond dat het een groot potentieel heeft om schoolsystemen te laten evolueren naar een hoger niveau van efficiëntie. »

(Wößmann & Schütz, 2006)

Digitale school en flexibiliteit

« Digitale technologieën hebben een grote impact op onderwijs en opleiding door flexibelere leeromgevingen mogelijk te maken die zijn afgestemd op de behoeften van een zeer mobiele samenleving. »

Conseil européen, 2018

School in dienst v.d. economie

Sleutelcompetenties

Flexibiliteit, vluchtige kennis

Rationaliseren

Privatiseren

Competitie

Arbeidsmarkt

Dualisering

kennis = instrument
gebruik > theorie
relativisme

Evalueerbaar
meetbaar
digitaliseerbaar

ongelijkheid

CGO

« Traditionele onderwijssystemen, waarbij de leraar de enige bron van kennis is, zijn slecht geschikt om mensen voor te bereiden op het werken in een kenniseconomie. Sommige van de vaardigheden die een dergelijke samenleving vereist - teamwork, probleemoplossing, motivatie om een leven lang te leren - kunnen niet worden verworven in een leeromgeving waar leraren feiten dicteren die leerlingen proberen te onthouden met als enige doel ze op hun beurt op te zeggen (...)

« Om mensen uit te rusten met de tools die ze nodig hebben om in de kenniseconomie te werken, moet er een nieuw onderwijsmodel worden aangenomen. (...)

Docenten en trainers moeten leerfaciliteerders worden in plaats van kennisoverdragers, en er moet meer aandacht worden besteed aan 'leren door te doen', samenwerken en creatief denken. »

Wereldbank

www.democratischeschool.org